

Upphovsrätt till fotografisk bild - Upphovsrättslagen

1§ Den som har skapat ett litterärt eller konstnärligt verk har upphovsrätt till verket oavsett om det är

1. skönlitterär eller beskrivande framställning i skrift eller tal,
2. datorprogram,
3. musikaliskt eller sceniskt verk,
4. filmverk,
5. **fotografiskt verk eller något annat alster av bildkonst,**
6. alster av byggnadskonst eller brukskonst, eller
7. verk som har kommit till uttryck på något annat sätt.

2§ Upphovsrätt innefattar, med de inskränkningar som föreskrivs i det följande, **uteslutande rätt att förfoga över verket genom att framställa exemplar av det och genom att göra det tillgängligt för allmänheten, i ursprungligt eller ändrat skick**, i översättning eller bearbetning, i annan litteratur- eller konstart eller i annan teknik.

Framställning av exemplar innefattar varje direkt eller indirekt samt tillfällig eller permanent framställning av exemplar av verket, oavsett i vilken form eller med vilken metod den sker och oavsett om den sker helt eller delvis.

3§.

Verket görs **tillgängligt för allmänheten** i följande fall:

1. **När verket överförs till allmänheten. Detta sker när verket på trådbunden eller trådlös väg görs tillgängligt för allmänheten från en annan plats än den där allmänheten kan ta del av verket. Överföring till allmänheten innefattar överföring som sker på ett sådant sätt att enskilda kan få tillgång till verket från en plats och vid en tidpunkt som de själva väljer.**
2. När verket framförs offentligt. Offentligt framförande innefattar endast sådana fall då verket görs tillgängligt för allmänheten med eller utan användning av ett tekniskt hjälpmedel på samma plats som den där allmänheten kan ta del av verket.
3. När exemplar av verket visas offentligt. Offentlig visning innefattar endast sådana fall då ett exemplar av ett verk görs tillgängligt för allmänheten utan användning av ett tekniskt hjälpmedel på samma plats som den där allmänheten kan ta del av exemplaret. Om ett tekniskt hjälpmedel används är det i stället ett offentligt framförande.
4. När exemplar av verket bjuds ut till försäljning, uthyrning eller utlåning eller annars sprids till allmänheten.

4 sl.

3§ Då exemplar av ett verk framställs eller verket göres tillgängligt för allmänheten, skall **upphovsmannen angivas** i den omfattning och på det sätt god sed kräver.

2 sl.

Ett verk må icke ändras så, att upphovsmannens litterära eller konstnärliga anseende eller egenart kränkes; ej heller må verket göras tillgängligt för allmänheten i sådan form eller i sådant sammanhang som är på angivet sätt kränkande för upphovsmannen.

3 sl.

Sin rätt enligt denna paragraf kan upphovsmannen med bindande verkan eftergiva endast såvitt angår en till art och omfattning begränsad användning av verket.

12§ Var och en får för privat bruk framställa ett eller några få exemplar av offentliggjorda verk.

43§ Upphovsrätt till ett **verk** gäller till utgången av **sjuttionde året efter det år** då upphovsmannen avled.

49a§ Den som har framställt en **fotografisk bild** har uteslutande rätt att framställa exemplar av bilden och göra den tillgänglig för allmänheten. Rätten gäller oavsett om bilden används i ursprungligt eller ändrat skick och oavsett vilken teknik som utnyttjas.

2 sl.

Med fotografisk bild avses även en bild som har framställts genom ett förfarande som är jämförligt med fotografi.

3 sl.

Rätten enligt första stycket gäller till dess **femtio** år har förflutit efter det år då bilden framställdes.

Var och när får man fotografera?

Du får fotografera vem som helst och vad som helst på allmän plats om det inte föreligger fotoförbud.

Fyra områden för fotoförbud

1. Domstolar inne i rättssalar.
2. Skyddsobjekt, kungafamiljens bostäder i vissa fall oftast angivna med fotoförbud eller militära områden
3. Privat mark där ägaren infört fotoförbud såsom teatersalong, skola el.liknande.
4. Kränkande fotografering i hemlighet i bostad, utrymmen av privat karaktär, toalett, omklädningsrum.

Du får fota vem du vill på allmän plats även om vederbörande säger att du inte får. Tänk dock på att i muslimska länder kan en avbildning av en person ha personliga och religiösa konsekvenser, kanske man har andra fotolagar än vi i Sverige.

Att ta en bild på sig själv eller någon annan i kollektivtrafiken, som på bussen, räknas inte som allmän plats. Där är det busschauffören som bestämmer.

Finns det fotoförbud-skyltar får du inte fotografera. Du får dock alltid publicera en bild på en buss.

Det är tillåtet att fotografera någon annans hus så länge du befinner dig på gatan utanför, allmän plats. Finns personer i trädgården, solande eller ej, innebär ej hinder för fotografering så länge man befinner sig på allmän plats som fotograf. Du kan givetvis inte gå in i trädgården för att fota.

För bilder som skall användas i **reklam** och tagna på allmän plats krävs alltid att fotografen har tillstånd från samtliga personer som är med i bilden.

Kränkande fotografering och olaga integritetsintrång.

Brottsbalken.

6 a § Den som **olovligen** med **tekniskt hjälpmedel** i **hemlighet** tar upp bild av någon som befinner sig **inomhus i en bostad** eller på en **toalett, i ett omklädningsrum eller ett annat liknande utrymme**, döms för kränkande fotografering till böter eller fängelse i högst två år.

Till ansvar ska det inte dömas om gärningen med hänsyn till syftet och övriga omständigheter är försvarlig.

Första stycket gäller inte den som med tekniskt hjälpmedel tar upp bild av någon som ett led i en myndighets verksamhet. *Lag (2013:366).*

6 c § Den som gör **intrång i någon annans privatliv genom att sprida**

1. bild på eller annan uppgift om **någons sexualliv**, (hämndporr)
2. bild på eller annan uppgift om någons **hälsotillstånd**, (blåljusbild)
3. bild på eller annan uppgift om att någon utsatts för ett brott som innefattar ett angrepp mot person, frihet eller frid,
4. bild på någon som befinner sig i en mycket utsatt situation, eller

5. bild på någons **helt eller delvis nakna kropp** (hämndporr) döms, om **spridningen är ägnad att medföra allvarlig skada för den som bilden eller uppgiften rör**, för olaga integritetsintrång till böter eller fängelse i högst två år.

Det ska inte dömas till ansvar om gärningen med hänsyn till syftet och övriga omständigheter var försvarlig. *Lag (2017:1136)*.

6 d § Om brott som avses i 6 c § är grovt, döms för grovt olaga integritetsintrång till fängelse i lägst sex månader och högst fyra år. Vid bedömningen av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om gärningen med hänsyn till bildens eller uppgiftens innehåll eller sättet för eller omfattningen av spridningen var ägnad att medföra mycket allvarlig skada för den som bilden eller uppgiften rör. *Lag (2017:1136)*.